

Anarcho-Biblioteka
Teksty spod czarnej flagi

Anarchizm i nasze czasy

Nestor Machno

Nestor Machno
Anarchizm i nasze czasy

Tekst opublikowany został w piśmie "Dzieło Truda" nr 4, wrzesień 1925 r., s.
7-8. Przedruk w zbiorze "Walka z państwem i inne artykuły" pod red.
Aleksandra Skirdy. Tłumaczenie: Iwo Czyż. Anarchistyczne Archiwa 2008.

pl.anarchistlibraries.net

Anarchizm to pogląd dotyczący nie tylko społecznej strony życia człowieka w tym sensie, w jakim mówią o nim słowniki polityczne, a czasem nasi propagandowi mówcy na wiecach. Anarchizm to pogląd dotyczący życia człowieka w ogóle.

Wypracowując swój ogólny światopogląd, anarchizm postawił sobie otwarcie pewien problem - ująć świat w całości, usuwając na tej drodze wszystkie przeszkody, jakie stawia i może stawiać burżuazyjno-kapitalistyczna nauka i technika oraz dostarczyć człowiekowi możliwie najbardziej wyczerpujących wyjaśnień dotyczących istoty świata, żeby w ten sposób podejść bezpośrednio do człowieka i pomóc mu w świadomym odczuciu anarchizmu, który, jak myślę, został mu dany przez samą naturę i którego przejawy człowiek czuje w sobie zawsze.

Tym samym anarchista pomaga człowiekowi pozbyć się ducha niewolnictwa - człowiekowi, który dla anarchizmu jest jedyną realnością, ponieważ tylko wolą człowieka anarchizm może zostać wprowadzony w życie.

Anarchizm nie zna ograniczeń w procesie swojego rozwoju.

Anarchizm nie zna granic, w ramach których mógłby się zamknąć i przestać rozwijać.

Anarchizm, tak samo jak życie ludzkie, nie ogranicza swoich dążeń zamkniętymi formułami.

Absolutna wolność, a także nieograniczone prawo człowieka do absolutnej wolności, o których mówi nam teoria anarchizmu, są według mnie tylko środkami, przy pomocy których anarchizm wyraża się w ten czy inny sposób, nie dochodząc jednak do idealnych rozwiązań i nie zatrzymując się w rozwoju. W ten sposób anarchizm staje się zrozumiałą dla nas wszystkim: rugując z człowieka tego ducha niewolnictwa, który został mu sztucznie narzucony, anarchizm jest dla ludzi ideą przewodnią na drodze do realizacji ich twórczych zamierzeń.

Teoretyczny anarchizm jest w naszych czasach wciąż uznawany za słaby, a niektórzy twierdzą, że również niewłaściwie rozumiany. Wielu jego zwolenników - powiada się - wciąż nad nim pracuje, myśli, tęskni do niego (sądzę oczywiście, że jeśli któryś towarzysz przy tej pracy i myśleniu rzeczywiście tęskni, to jest to skutkiem poczucia bezsilności przy próbach znalezienia niezbędnych w naszych czasach społecznych metod działania...).

Natomiast realny anarchizm jest wszędzie, gdzie toczy się życie ludzkie. Tyle, że z uwagi na okrutne prześladowania jest on zrozumiałą dla ludzi tylko tam, gdzie są jego zwolennicy, otwarcie zrywający wszelkie więzi ze współczesną niewolniczą mentalnością, zwolennicy bezinteresownie mu się poświęcają-

cy, rozwijający jego nieznanne aspekty i w ten sposób przygotowujący triumf anarchistycznego ducha nad duchem niewolnictwa.

Stąd dwie tezy:

Po pierwsze, anarchizm jest różnorodną w swoich formach i działaniach, ale jednocześnie spójną całością.

Po drugie, anarchizm jest zawsze rewolucyjny i używa tylko rewolucyjnych metod w walce ze swoimi prześladowcami.

W trakcie swojej walki anarchizm, odrzucając wszelkie rządy, ich spisane prawa, społeczeństwo, które wytwarza te rządy, a w końcu "moralność" tego społeczeństwa, staje się coraz lepiej rozumiany przez uciskaną część ludzkości.

Anarchizm w naszych czasach nie może zamykać się w kołach dyskusyjnych i grupach anarchistycznych. Jest oczywiste, że musi mieć wpływ na masy ludzkie w ich walce. A żeby te masy sprzyjały mu świadomie, anarchizm musi dziś uzbroić się w nowe metody i prowadzić działalność społeczną.